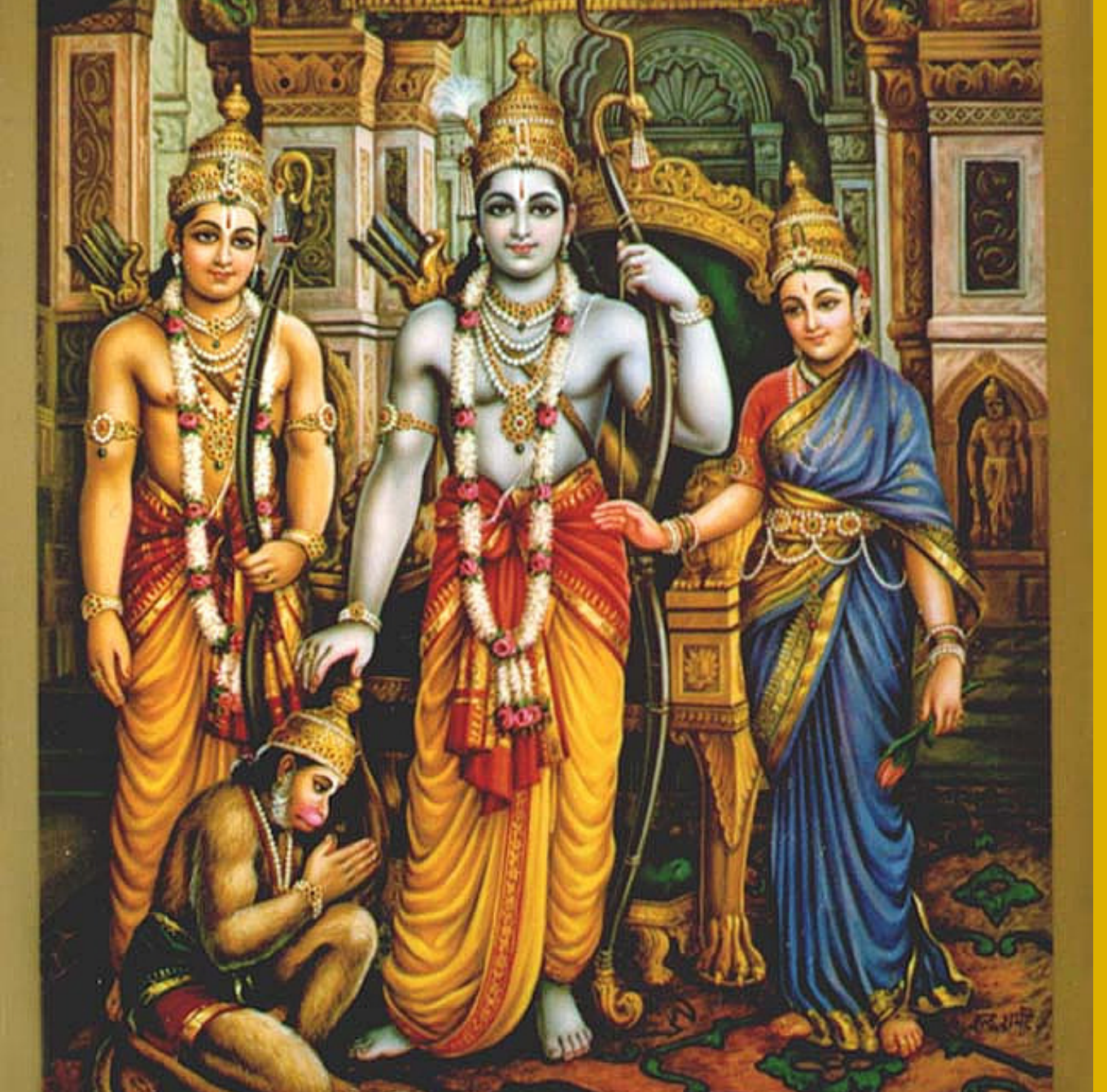

Sri Sundarakanda Navaham

Day 1 - Sarga 1

Courtesy:

Upanishad Siddhanta Acharya Peetham

www.jeeyarkakinada.com

- వాల్మీకే ర్కునిసింహస్య, కవితావనచారిణః.
శృణ్వన్ రామకథానాదం, కో న యాతి పరాంగతిమ్. 8
- యః సిబన్ సతతం రామ, చరితామృతసాగరమ్,
అతృప్తస్తం మునిం వందే, ప్రాచేతస మకల్మషమ్. 9
- గోషుదీకృతవారాశిం మశకీకృతరాక్షసమ్,
రామాయణ మహామాలా, రత్నం వందే ఓనిలాత్మజమ్ 10
- అంజనానందనం వీరం, జానకీశోకనాశనమ్,
కపీశ మక్షహంతారం, వందే లంకాభయంకరమ్ 11
- ఆమిషీకృత మార్తాండం, గోషుదీకృత సాగరమ్,
తృణీకృత దశగ్రీవమ్, అంజనేయం నమామ్యహమ్ 12
- మనోజవం మారుతతుల్య వేగం, జితేంద్రియం బుద్ధిమతాం పరిష్కమ్,
వాతాత్మజం వానరయూథముఖ్యం, శ్రీరామదూతం శిరసానమామి. 13
- ఉల్లంఘ్య సిన్ధోః సలీలం సలీలం, యశ్శోకవహ్నిం జనకాత్మజాయాః,
ఆదాయ తేనైవ దదాహ లంకాం, నమామి తం ప్రాంజలి రాంజనేయమ్. 14
- అంజనేయ మతిపాటలాననం, కాంచనాద్రికమనీయ విగ్రహమ్,
పారిజాత తరుమూల వాసినం, భావమామి పవమాన నందనమ్. 15
- యత్ర యత్ర రఘునాథ కీర్తనం, తత్ర తత్ర కృత మస్తకాంజలిమ్,
బాప్సవారి పరిపూర్ణ లోచనం, మారుతిం నమత రాక్షసాంతకమ్. 16
- వేద వేద్యే పరేపుంసి, జాతే దశరథాత్మజే,
వేదః ప్రాచేతసా దాసీత్, సాక్షాత్ రామాయణాత్మనా. 17
- తదుపగత సమాస సంధియోగం
సమమధురోపనతార్థ వాక్యబద్ధమ్,
రఘువరచరితం మునిప్రణీతం,
దశశిరసశ్చ వధం నిశామయధ్యమ్. 18

శ్రీరాఘవం దశరథాత్మజ మప్రమేయం,
 సీతాపతిం రఘుకులాన్యయ రత్నదీపమ్,
 ఆజానుబాహు మరవిందదళాయతాక్షం,
 రామం నిశాచరవినాశకరం నమామి

19

వైదేహీ సహితం సురుద్రుమతలే హైమే మహామండపే
 మధ్యే పుష్పక మాసనే మణిమయే వీరాసనే సుస్థితమ్,
 ఆగ్రే వాచయతి ప్రభంజనసుతే తత్త్వం మునిభ్యః పరం
 వ్యాఖ్యాంతం భరతాదిభిః పరివృతం రామం భజే శ్యామలమ్.

శ్రీరామం భజే శ్యామలమ్

(ఇంతవరకు విన్నపించి ఇక సంపుటికరణ

శ్లోకములు చదివి పారాయణ ప్రారంభించవచ్చును.)

సంపుటికరణ శ్లోకములు

శ్లో॥ ఆపదామపహర్తారం, దాతారం సర్వసంపదాం ।
 లోకాభిరామం శ్రీరామం, భూయోభూయో నమామ్యహం ॥

శ్లో॥ శంపామధ్య స్ఫురన్నీల, తోయద ద్యుతి విగ్రహం ।
 సీతయా ఆలింగితం రామం, కలయే అభీష్ట సిద్ధయే ॥

శ్లో॥ ధర్మాత్మా సత్యసంధశ్చ, రామో దాశరథిర్యది ।
 పౌరుషేచ అప్రతిద్యంద్యః, శరైసం జహి రావణిమ్ ॥

శ్లో॥ సకృదేవ ప్రపన్నాయ, తవాస్మీతి చ యాచతే ।
 అభయం సర్వభూతేభ్యో, దదామ్యేతత్ వ్రతం మమ ॥

శ్లో॥ త్వమస్మిన్ కార్యనిర్వోగే, ప్రమాణం హరిసత్రమ ।
 రాఘవః త్వత్సమారంభాత్, మయియత్నుపరో భవేత్ ॥

హరిఃఓమ్

ఓమ్ శ్రీరామాయ నమః

శ్రీ మద్రామాయణే, సుందరకాండే

ప్రథమ స్కంధః (1)

- తతో రావణ నీతాయాః, సీతాయా శ్శత్రుకర్షణః
ఇయేష పద మన్యేష్టుం, చారణా చరితే పథి. 1
- దుష్కరం నిష్ప్రతిద్యంద్యం, చికిర్షన్ కర్మ వానరః
సముదగ్రశిరో గ్రీవో, గవాంపతి రివాబభౌ. 2
- అథ వైడూర్య వర్ణేషు, శాద్యలేషు మహాబలః
ధీర స్ఫులిల కల్పేషు, విచచార యథాసుఖమ్. 3
- ద్విజాన్విత్రాసయన్ ధీమాన్, ఉరసా పాదపాన్ హరన్
మృగాంశ్చ సుబహూన్ నిఘ్నన్, ప్రవృద్ధ ఇవ కేసరీ. 4
- నీలలోహిత మాంజిష్ఠ, పత్ర వర్షే స్పితాసితైః
స్యభావ విహితైశ్చిత్రైః, ధాతుభిః సమలంకృతమ్. 5
- కామరూపిభి రావిష్టం, అభీక్షం సపరిచ్ఛదైః
యక్ష కిన్నర గంధర్వైః, దేవకల్యైశ్చ పన్నురైః. 6
- స తస్య గిరివర్యస్య, తలే నాగవరాయుతే
తిష్ఠన్ కపివరస్తత్ర, హ్రదే నాగ ఇవాబభౌ. 7
- స సూర్యాయ మహేంద్రాయ, పవనాయ స్యయంభువే
భూతేభ్య శ్చాంజలిం కృత్యా, చకార గమనే మతిమ్. 8

- అంజలిం ప్రాజ్ఞముఖం కృత్యా, పవనా యాత్యయోనయే
తతో హి వవృథే గంతుం, దక్షిణో దక్షిణాం దిశమ్. 9
- ష్లవంగ ప్రవరైః దృష్టః, ష్లవనే కృతనిశ్చయః
వవృథే రామవృద్ధ్యర్థం, సముద్ర ఇవ పర్వసు. 10
- నిష్ప్రమాణ శరీరస్సన్, లిలంఘయిషు రర్జవం
బాహుభ్యాం పీడయామాస, చరణాభ్యాం చ పర్వతమ్. 11
- స చచాలాఽచల శ్చాపి, ముహూర్తం కపిపీడితః
తరూణాం పుష్పితాగ్రాణాం, సర్వం పుష్ప మశాతయత్. 12
- తేన పాదపముక్షేన, పుష్పైఃఫేణ సుగంధినా
సర్వత స్సంవృత శ్చైలో, బభౌ పుష్పమయో యథా. 13
- తేన చోత్తమవీర్యేణ, పీడ్యమాన స్స పర్వతః
సలిలం సంప్రసుస్రావ, మదం మత్త ఇవ ద్విపః. 14
- పీడ్యమానస్తు బలినా, మహేంద్ర స్తేన పర్వతః
రీతీ ర్నిర్వర్తయామాస, కాంచనాంజన రాజతీః 15
- ముమోచ చ శిలాశ్చైలో, విశాలా స్స మనశ్శిలాః
మధ్యమే నార్చిషా జుష్టో, ధూమ రాజీ రివాఽనలః. 16
- గిరిణా పీడ్యమానేన, పీడ్యమానాని సర్వతః
గుహవిష్టాని భూతాని, వినేదుః వికృతైః స్వరైః. 17
- స మహాసత్త్వసన్నాదః, శైల పీడా నిమిత్తజః
ప్రథివీం పూరయామాస, దిశశ్చోపవనాని చ. 18
- శిరోభిః పృథుభి స్సర్పాః, వ్యక్త స్వస్తికలకక్షణైః
వమంతః పావకం ఘోరం, దదంశు ర్గళనైఃశిలాః 19

- తా న్నదా సవిషై ర్దష్టాః, కుపితైః తైః మహాశిలాః
 జజ్వలుః పావకోద్ధీప్తాః, బిభ్రీధుశ్చ సహస్రథా. 20
- యాని చౌషధజాలాని, తస్మిన్ జాతాని పర్యతే
 విషఘ్నా న్యపి నాగానాం, న శేకుః శమితుం విషమ్. 21
- భిద్యతేయం గిరి ర్భూతైః, ఇతిమత్యా తపస్వినః
 త్రస్తా విద్యాధరా న్నస్మాత్, ఉత్పేతుః స్త్రీ గణై స్సహ. 22
- పానభూమి గతం హిత్వా, హైమ మాసవ భాజనం
 పాత్రాణి చ మహర్షాణి, కరకాంశ్చ హిరణ్మయాన్. 23
- లేహ్య నుచ్ఛావచాన్ భక్ష్యాన్, మాంసాని వివిధాని చ
 అర్షభాణి చ చర్మాణి, ఖడ్గాంశ్చ కనకత్పరూన్. 24
- కృత కంఠ గుణాః క్షీబాః, రక్తమాల్యాను లేపనాః
 రక్తాక్షాః పుష్కరాక్షాశ్చ, గగనం ప్రతిపేదిరే. 25
- హారనూపురకేయూర, పారిహార్యధరాః స్త్రియః
 విస్మితా స్సస్మితా న్నస్థుః, ఆకాశే రమణైః సహ. 26
- దర్శయంతో మహావిద్యాం, విద్యాధర మహర్షయః
 సహితా న్నస్థు రాకాశే, వీక్షాంచక్రుశ్చ పర్యతం. 27
- శుశ్రువు శ్చ తదా శబ్దం, ఋషీణాం భావితాత్మనామ్
 చారణానాం చ సిద్ధానాం, స్థితానాం విమలేఽంబరే. 28
- ఏష పర్యత సంకాశో, హనూమాన్ మారుతాత్మజః
 తిత్తీర్షతి మహావేగః, సముద్రం మకరాలయమ్. 29

- రామార్థం వాసరార్థం చ, చికిర్షన్ కర్మ దుష్కరం
సముద్రస్య పరం పారం, దుష్ప్రప్తం ప్రాప్తుమిచ్ఛతి 30
- ఇతి విద్యాధరా శ్రుత్వా, వచ స్తేషాం మహాత్మనాం
తమప్రమేయం దదృశుః, పర్యతే వానరర్షభమ్. 31
- దుధువే చ సరోమాణి, చకంపే చాచలోపమః
ననాద సుమహానాదం, సుమహానివ తోయదః. 32
- ఆనుపూర్యేణ వృత్తం చ, లాంగూలం లోమభిశ్చితమ్
ఉత్పతిష్యన్ విచిక్షేప, పక్షిరాజ ఇవోరగమ్. 33
- తస్య లాంగూల మాచిద్ధం, అత్తవేగస్య పృష్ఠతః
దదృశే గరుడే నేవ, హ్రీయమాణో మహోరగః. 34
- బాహూ సంస్తంభయామాస, మహా పరిఘ సన్నిభౌ
ససాద చ కపిః కట్యాం, చరణౌ సంచుకోచ చ. 35
- సంహృత్య చ భుజౌ శ్రీమాన్, తథైవ చ శిరోధరామ్
తేజ సృత్వం తథా వీర్యం, ఆవివేశ స వీర్యవాన్. 36
- మార్గమాలోకయన్ దూరాత్, ఊర్ధ్వం ప్రణిహితేక్షణః
రురోధ హృదయే ప్రాణాన్, ఆకాశ మవలోకయన్. 37
- పద్భ్యాం దృఢ మవస్థానం, కృత్వా స కపికుంజరః
నికుంచ్యకర్ణౌ హనుమాన్, ఉత్పతిష్యన్ మహాబలః 38
- వానరాన్ వానరశ్రేష్ఠః, ఇదం వచన మబ్రవీత్
యథా రాఘవనిర్ముక్తః, శర శ్వసన విక్రమః 39

- గచ్ఛే త్రద్యత్ గమిష్యామి, లంకాం రావణపాలితామ్
 నహి ద్రక్ష్యామి యది తాం, లంకాయాం జనకాత్మజామ్. 40
- అనేనైవ హి వేగేన, గమిష్యామి సురాలయం
 యది వా త్రిదివే సీతాం, న ద్రక్ష్యామ్యకృతశ్రమః 41
- బద్ధ్యా రాక్షస రాజానం, ఆనయిష్యామి రావణం
 సర్వథా కృతకార్యోఽహం, ఏష్యామి సహ సీతయా. 42
- ఆనయిష్యామి వా లంకాం, సముత్పాట్య సరావణాం
 ఏవ ముక్త్యాతు హనుమాన్, వానరాన్ వానరోత్తమః 43
- ఉత్పాతాథ వేగేన, వేగవాన్ అవిచారయన్
 సుపర్ణ మివ చాత్మానం, మేనే స కపికుంజరః. 44
- సముత్పతతి తస్మింస్తు, వేగాత్తే నగరోహిణః
 సంహృత్య విటపాన్ సర్వాన్, సముత్పేతు స్సమంతతః. 45
- సమత్తకోయష్టిమకాన్, పాదపాన్ పుష్పశాలినః
 ఉద్యహ న్నూరు వేగేన, జగమ విమలేఽంబరే. 46
- ఊరు వేగోద్ధతా వృక్షాః, ముహూర్తం కపిమన్యయుః
 ప్రస్థితం దీర్ఘమధ్యానం, స్వబంధు మివ బాంధవాః 47
- త మూరు వేగోన్మథితాః, సాలా శ్చాన్యే నగోత్తమాః
 అనుజగ్గుర్షనూమంతం, సైన్యా ఇవ మహీపతిమ్. 48
- సుపుష్పి తాగ్రై ర్భూహిః, పాదపై రన్వితః కపిః
 హనుమాన్ పర్యతాకారో, బభూవాద్భుత దర్శనః 49

- సారవంతోఽథయే వృక్షాః, న్యమజ్జన్ లవణాంభసి
భయాదివ మహేంద్రస్య, పర్యతా వరుణాలయే. 50
- స నానా కుసుమైః కీర్ణః, కపి స్నాంకుర కోరకైః
శుశుభే మేఘ సంకాశః, ఖద్యోతై రివ పర్యతః. 51
- విముక్తా స్తస్య వేగేన, ముక్త్యా పుష్పాణి తే ద్రుమాః
అవశీర్యంత సలిలే, నివృత్తా స్సుహృదో యథా. 52
- లఘుత్యే నోపపన్నం తత్, విచిత్రం సాగరేఽపతత్
ద్రుమాణాం వివిధం పుష్పం, కపివాయు సమీరితమ్. 53
- తారా శత మివాకాశం, ప్రబభౌచ మహార్ణవః
పుష్పైఃఘనా నుబద్ధేన, నానావర్ణేన వానరః. 54
- బభౌ మేఘ ఇవాకాశే, విద్యుద్ధణ విభూషితః
తస్య వేగ సమాధూతైః, పుష్పై స్తోయ మదృశ్యత. 55
- తారాభి రభిరామాభిః, ఉదితాభి రివాంబరమ్
తస్యాంబర గతౌ బాహూ, దదృశాతే ప్రసారితౌ. 56
- పర్యతాగ్రాత్ వినిష్కాంతౌ, పంచాస్యావివ పన్నగౌ
పిబన్నివ బభౌచాపి, సోర్మిజాలం మహార్ణవమ్. 57
- పిపాసు రివ చాకాశం, దదృశే స మహాకపిః
తస్య విద్యుత్ ప్రభాకారే, వాయు మార్గానుసారిణః. 58
- నయనే విప్రకాశేతే, పర్యతస్థా వివానలో
పింగే పింగాక్ష ముఖ్యస్య, బృహతీ పరిమండలే. 59

చక్షుషీ సంప్రకాశేతే, చంద్ర సూర్యావివేదితౌ
ముఖం నాసికయా తస్య, తామ్రయా తామ్రమాబభౌ. 60

సంధ్యయా సమభిస్సుప్తం, యథాతత్ సూర్యమండలమ్
లాంగూలం చ సమావిధం, ప్లవమానస్య శోభతే. 61

అంబరే వాయుపుత్రస్య, శక్రధ్వజ ఇవోబ్భుతః
లాంగూలచక్రేణ మహాన్, శుక్లదంష్ట్రోఽనిలాత్మజః 62

వ్యరోచత మహాప్రాజ్ఞః, పరివేషీవ భాస్కరః
స్పిగ్దేశే నాభితామ్రేణ, రరాజ స మహాకపిః 63

మహతా దారితేనేవ, గిరిరైరిక ధాతునా
తస్య వానరసింహస్య, ప్లవమానస్య సాగరమ్. 64

కక్షాంతర గతో వాయుః, జీమూత ఇవ గర్జతి
భే యథా నిపతం త్యుక్తాః, హ్యుత్తరాంతాత్ వినిస్సృతాః 65

దృశ్యతే సానుబంధా చ, తథా స కపికుంజరః
పతత్ పతంగ సంకాశో, వ్యాయత శుశుభే కపిః 66

ప్రవృద్ధ ఇవ మాతంగః, కక్ష్యయా బధ్యమానయా
ఉపరిష్టా చ్చురీరేణ, భాయయా చావగాఢయా. 67

సాగరే మారుతావిష్టా, నౌ రివాసీత్రదా కపిః
యం యం దేశం సముద్రస్య, జగామ స మహాకపిః. 68

సస తస్యోరువేగేన, సోన్నాద ఇవ లక్ష్మతే
సాగర స్యోర్మిజాలానాం, ఉరసా శైల వర్షణామ్. 69

- అభిఘ్నంస్తు మహావేగః, పుష్పవే స మహాకపిః
కపివాతశ్చ బలవాన్, మేఘవాతశ్చ నిస్సృతః. 70
- సాగరం భీమ నిర్ద్వేషం, కంపయామాసతు ర్భృశం
వికర్ష న్నూర్మిజాలాని, బృహంతి లవణాంభసి. 71
- పుష్పవే కపిశార్దూలో, వికిరన్ ఇవ రోదసీ
మేరుమందర సంకాశాన్, ఉద్ధతాన్ స మహర్ణవే 72
- అతిక్రామన్ మహావేగః, తరంగాన్ గణయన్ ఇవ
తస్య వేగ సముద్ధాతం, జలం సజలదం తదా, 73
- అంబరస్థం విబ్రభాజ, శారదాభ్ర మివాతతం
తిమి సక్ర ఝషాః కూర్మాః, దృశ్యంతే వివృతా స్తదా. 74
- వస్త్రాపకర్షణే నేవ, శరీరాణి శరీరిణాం
ప్లవమానం సమీక్ష్యాథ, భుజంగా స్సాగరాలయాః. 75
- వ్యోమ్ని తం కపిశార్దూలం, సుపర్ణ ఇతి మేనిరే
దశయోజన విస్తీర్ణా, త్రింశద్వ్యోజన మాయతా. 76
- ఛాయా వానరసింహస్య, జలే చారుతరాఽభవత్
శ్యేతాభ్రఘనరాజీవ, వాయుపుత్రాను గామినీ. 77
- తస్య సా శుశుభే ఛాయా, వితతా లవణాంభసి
శుశుభే స మహాతేజా, మహాకాయో మహాకపిః. 78
- వాయుమార్గే నిరాలంబే, పక్షవాన్ఇవ పర్యతః
యే నాసౌ యాతి బలవాన్, వేగేన కపికుంజరః. 79

తేన మార్గేణ సహసా, ద్రోణీకృత ఇవార్ణవః

అపాతే పక్షినంఘానాం, పక్షిరాజ ఇవ వ్రజన్. 80

హనూమాన్ మేఘజాలాని, ప్రకర్షన్ మారుతో యథా

షాండురారుణ వర్ణాని, నీలమాంజిష్ఠకాని చ. 81

కపినాఽఽకృష్యమాణాని, మహాభ్రాణి చకాశిరే

ప్రవిశన్ అభ్రజాలాని, నిష్పతంశ్చ పునః పునః. 82

ప్రచ్ఛన్నశ్చ ప్రకాశశ్చ, చంద్రమా ఇవ లక్ష్మితే

ష్లవమానం తు తం దృష్ట్వా, ష్లవంగం త్వరితం తదా. 83

పవర్షుః పుష్పవర్షాణి, దేవగంధర్వదానవాః

తతాప నహి తం సూర్యః, ష్లవంతం వానరోత్తమమ్. 84

సిపేవే చ తదా వాయూ, రామకార్యార్థసిద్ధయే

ఋషయ స్తుష్ణువు త్రైనం, ష్లవమానం విహాయసా. 85

జగుశ్చ దేవగంధర్వాః, ప్రశంసన్తే మహౌజనం

నాగాశ్చ తుష్ణువు ర్యక్షాః, రక్షాంసి విబుధాః ఖగాః. 86

ప్రేక్ష్య సర్వే కపివరం, సహసా విగత క్షమం

తస్మిన్ ష్లవగళార్కలే, ష్లవమానే హనూమతి. 87

ఇక్ష్వాకు కుల మానార్థీ, చింతయామాస సాగరః

సాహాయ్యం వానరేంద్రస్య, యది నాహం హనూమతః. 88

కరిష్యామి భవిష్యామి, సర్వవాచ్యో వివక్షతాం

అహ మిక్ష్వాకునాథేన, సగరేణ వివర్ధితః. 89

- ఇక్ష్వాకుసచివ శ్చాయం, నావసేదితు మర్షతి
తథా మయా విధాతవ్యం, విశ్రమేత యథా కపిః. 90
- శేషం చ మయి విశ్రాంతః, సుఖే నాతిపతిష్యతి
ఇతి కృత్యా మతిం సాధ్యం, సముద్రః ఛన్న మంభసి. 91
- హిరణ్యనాభం మైనాకం, ఉవాచ గిరిసత్రమమ్
త్య మిహాసుర సంఘానాం, పాతాళ తలవాసినామ్. 92
- దేవరాజ్ఞా గిరిశ్రేష్ఠ ! పరిఘ స్సన్ని వేశితః
త్య మేషాం జాత వీర్యాణాం, పునరేవో తృతిష్యతామ్. 93
- పాతాళ స్యాఽప్రమేయస్య, ద్వార మావృత్య తిష్ఠసి
తిర్మ గూర్ధ్వ మధశ్చైవ, శక్తిస్తే శైల వర్షితుమ్. 94
- తస్మాత్ సంబోదయామి త్వాం, ఉత్తిష్ఠ గిరిసత్రమ
స ఏష కపిశార్దూలః, త్వాం ఉపర్యేతి వీర్యవాన్. 95
- హనూమాన్ రామకార్యార్థం, భీమకర్మా ఖనూష్ణతః
ఆస్య సాహ్యం మయా కార్యం, ఇక్ష్వాకుకుల వర్తినః. 96
- మమ హీక్ష్యాకవః పూజ్యః, పరం పూజ్యతమా స్తవ
కురు సాచివ్య మస్మాకం, న నః కార్య మతిక్రమేత్. 97
- కర్తవ్య మకృతం కార్యం, సతాం మన్యు ముదీరయేత్
సలిలా దూర్ధ్వముత్తిష్ఠ, తిష్ఠత్వేష కపిస్తయి. 98
- అస్యాక మతిథి శ్చైవ, పూజ్యశ్చ స్థవతాం వరః
చామీకర మహానాభ, దేవగంధర్వ సేవిత. 99

- హనుమాం స్త్రయి విశ్రాంతః, తత శ్శేషం గమిష్యతి
 స విష కపిశార్దూలః, త్వాం ఉపర్యేతి వీర్యవాన్
 కాకుత్స్థస్యా నృశంస్యం చ, మైథిల్యాశ్చ వినాసనమ్. 100
- శ్రమం చ ఫలగేంద్రస్య, సమిక్ష్యేత్థాతు మర్షసి
 హిరణ్యనాభో మైనాకో, నిశమ్యు లవణాంభసః 101
- ఉత్పాత జలా త్పూర్ణం, మహాద్రుమ లతా యుతః
 స సాగరజలం భిత్వా, బభూవాభ్యుత్థిత స్తదా. 102
- యథా జలధరం భిత్వా, దీప్తరశ్మిర్ద్రివాకరః
 స మహత్కా ముహూర్తేన, పర్యతః సలిలావృతః. 103
- దర్శయామాస శృంగాణి, సాగరేణ నియోజితః
 శాతకుంభనిభైః శృంగైః, సకిన్నర మహోరగైః. 104
- ఆదిత్యోదయ సంకాశైః, ఆలిఖద్వి రివాంబరమ్
 తప్తజామ్బూననైః శృంగైః, పర్యతస్య సముత్థిలైః. 105
- ఆకాశం శస్త్ర సంకాశం, అభవత్ కాంచనవ్రభం
 జాతరూపమయైః శృంగైః, బ్రాజమానైః స్వయంప్రభైః 106
- ఆదిత్యశ తసంకాశః, సోఽభవద్ధిరిసత్తమః
 త ముత్థిత మసంగేన, హనూమా నగ్రతః స్థితమ్. 107
- మధ్యే లవణతోయస్య, విహ్నోఽయ మితి నిశ్చితః
 స త ముచ్చిత మత్యర్థం, మహవేగో మహాకపిః 108
- ఉరసా పాతయామాస, జీమాత మివ మారుతః
 స తదా పాతిత స్తేన, కపినా పర్యతోత్తమః 109

బుద్ధ్యా తస్య కపే ర్వేగం, జహర్ష చ ననంద చ
త మాకాశగతం వీరం, ఆకాశే సముపస్థితః. 110

ప్రీతో హృష్టమనా వాక్యం, అబ్రవీత్ పర్యతః కపిం
మానుషం ధారయన్ రూపం, ఆత్మన శ్శిఖరే స్థితః. 111

దుష్కరం కృతవాన్ కర్మ, త్యమిదం వానరోత్తమ
నిపత్య మమ శృంగేషు, విశ్రమస్య యథాసుఖమ్. 112

రాఘవస్య కులే జాతైః, ఉదధిః పరివర్ధితః
స త్వాం రామహితే యుక్తం, ప్రత్యర్చయతి సాగరః 113

కృతే చ ప్రతికర్తవ్యం, ఏషధర్మః సనాతనః
సోఽయం త్వత్ప్రతికారార్థి, త్వత్తః సమ్మానమర్హతి. 114

త్యన్నిమిత్తం అనే నాహం, బహుమానాత్ ప్రచోదితః
తిష్ఠ త్వం కపిశార్దూల, విశ్రమ్య మయి గమ్యతామ్. 115

యోజనానాం శతం చాపి, కపి రేష సమాప్లతః
తవ సానుషు విశ్రాంతః, శేషం ప్రక్రమతా మితి. 116

తదిదం గంధవత్స్వాదు, కందమూలఫలం బహు
తదాస్వాద్య హరిశ్రేష్ఠ, విశ్రాంతోఽనుగమిష్యసి. 117

అస్మాక మపి సంబంధః, కపిముఖ్య త్వయాఽస్తి వై
ప్రఖ్యాతః త్రిమలోకేషు, మహాగుణ పరిగ్రహః 118

వేగవంతః ప్లవంతో యే, ప్లవగా మారుతాత్మజ
తేషాం ముఖ్యతమం మన్యే, త్వా మహం కపికుంజర. 119

- అతిథిః కిల పూజార్థః, ప్రాకృతోఽపి విజానతా
ధర్మం జిజ్ఞాసమానేన, కిం పునః త్యాద్యశో మహాన్. 120
- త్వం హి దేవవరిష్టస్య, మారుతస్య మహాత్మనః
పుత్ర స్తస్యైవ వేగేన, సదృశః కపికుంజర. 121
- పూజితే త్వయి ధర్మజ్ఞ, పూజాం ప్రాప్నోతి మారుతః
తస్మాత్ త్వం పూజనీయో మే, శృణు చాప్యత్ర కారణమ్. 122
- పూర్వం కృతయుగే తాత, పర్వతాః పక్షిణోఽభవన్
తే హి జగ్ము ర్దిశ స్సర్వాః, గరుడానిల వేగినః. 123
- తత స్తేషు ప్రయాతేషు, దేవసంఘా స్సహర్షిభిః
భూతాని చ భయం జగ్ముః, తేషాం పతనశంకయా. 124
- తతః క్రుద్ధః సహస్రాక్షః, పర్వతానాం శతక్రతుః
పక్షాన్ చిచ్ఛేద వజ్రేణ, తత్ర తత్ర సహస్రశః. 125
- స మా ముపగతః క్రుద్ధో, వజ్ర ముద్యమ్య దేవరాట్
తతోఽహం సహసా క్షిప్తః, శ్వసనేన మహాత్మనా. 126
- అస్మిన్ లవణతోయే చ, ప్రక్షిప్తః ప్లవగోత్తమ
గుప్తపక్ష సమగ్రశ్చ, తవ పిత్రాఽభిరక్షితః 127
- తతోఽహం మానయామి త్యాం, మాన్యోహి మమ మారుతః
త్వయా మే హ్యేష సంబంధః, కపిముఖ్య మహాగుణః 128
- అస్మిన్నేవం గతే కార్యే, సాగరస్య మమైవ చ
ప్రీతిం ప్రీతమనాః కర్తుం, త్వ మర్హసి మహాకపే. 129
- శ్రమం మోక్షయ! పూజాం చ, గృహాణ కపిసత్తమ!
ప్రీతిం చ బహుమన్యస్య, ప్రీతోఽస్మి తవ దర్శనాత్. 130

- ఏవ ముక్తః కపిశ్రేష్ఠః, తం నగోత్తమ మబ్రవీత్
 ప్రీతోఽస్మి కృతమాతిథ్యం, మన్యు రేషోఽపనీయతామ్. 131
- త్యరతే కార్యకాలో మే, అహశ్చాపి అతివర్తతే
 ప్రతిజ్ఞా చ మయాదత్తా, న స్థాతవ్య మిహాంతరే. 132
- ఇత్యుక్త్వా పాణినా శైలం, ఆలభ్య హరిపుంగవః
 జగా మాకాశ మావిశ్య, వీర్యవాన్ ప్రహసన్ ఇవ. 133
- స పర్యతసముద్రాభ్యాం, బహుమానాత్ అవేక్షితః
 పూజిత శ్చోపపన్నాభిః, ఆశీర్షి రనిలాత్మజః. 134
- అథోర్ధ్వం దూర ముత్పల్లత్య, హిత్వా శైలమహర్ణవౌ
 పితుః పంథాన మాస్థాయ, జగామ విమలేఽంబరే. 135
- భూయశ్చోర్ధ్వ గతిం ప్రాప్య, గిరిం తమవలోకయన్
 వాయుసూను ర్నిరాలంబే, జగామ విమలేఽంబరే. 136
- తత్ ద్వితీయం హనుమతో, దృష్ట్వా కర్మ సుదుష్కరమ్
 ప్రశశంసు స్ఫురా స్ఫర్వే, సిద్ధాశ్చ పరమర్షయః 137
- దేవతా శ్చాభవన్ హృష్టాః, తత్రస్థా స్తస్య కర్మణా
 కాంచనస్య సునాభస్య, సహస్రాక్షశ్చ వాసవః 138
- ఉవాచ వచనం ధీమాన్, పరితోషాత్ సగద్గదమ్
 సునాభం పర్యతశ్రేష్ఠం, స్యయమేవ శచీపతిః 139
- హిరణ్యనాభ! శైలేంద్ర! పరితుష్టోఽస్మి తే భృశం
 అభయం తే ప్రయచ్ఛామి, తిష్ఠ సౌమ్య! యథాసుఖమ్. 140
- సాహ్యం కృతం తే సుమహత్, విక్రాంతస్య హనూమతః
 క్రమతో యోజనశతం, నిర్భయస్య భయే సతి. 141

- రామ స్వైష హి దూత్యేన, యతి దాశరథే ర్షరిః
సత్క్రియాం కుర్యతా తస్య, తోషితోఽస్మి దృఢం త్వయా. 142
- తతః ప్రహర్ష మగమత్, విపులం పర్యతోత్తమః
దేవతానాం పతిం దృష్ట్వా, పరితుష్టం శతక్రతుమ్. 143
- స నై దత్తవరః శైలో, బభూ వావస్థిత స్తదా
హనుమాంశ్చ ముహూర్తేన, వ్యతిచక్రామ సాగరమ్. 144
- తతో దేవా స్సుగంధర్వాః, సిద్ధాశ్చ పరమర్షయః
అబ్రువన్ సూర్యసంకాశాం, సురసాం నాగమాతరమ్. 145
- అయం వాతాత్మజః శ్రీమాన్, ప్లవతే సాగరోపరి
హనుమా న్నామ తస్య త్వం, ముహూర్తం విఘ్నమాచర. 146
- రాక్షసం రూప మాస్థాయ, సుఘోరం పర్యతోపమం
దంష్ట్రాకరాళం పింగాక్షం, వక్త్రం కృత్యా నభస్సమమ్. 147
- బలమిచ్ఛామహే జ్ఞాతుం, భూయ శ్చాస్య పరాక్రమం
త్వాం విజేష్య త్యుపాయేన, విషాదం వా గమిష్యతి. 148
- ఏవ ముక్తా తు సా దేవీ, దైవతై రభినత్కృతా
సముద్రమధ్యే సురసా, బిభ్రతీ రాక్షసం వపుః. 149
- వికృతం చ విరూపం చ, సర్వస్య చ భయావహం
ప్లవమానం హనుమంతం, అవృత్యేద మువాచ హ. 150
- మమ భక్తః ప్రదిష్టః త్వం, ఈశ్వరైః వానరర్షభ
అహం త్వాం భక్తయిష్యామి, ప్రవిశేదం మమాననమ్. 151

- దశయోజనవిస్తారో, బభూవ హనుమాం స్తదా
 తం దృష్ట్వా మేఘసంకాశం, దశయోజన మాయతమ్ 5
- చకార సురసా చాన్యం, వింశ ద్యోజన మాయతం
 హనుమాంస్తు తతః క్రుద్ధః, త్రింశత్యోజన మాయతః 6
- చకార సురసా వక్త్రం, చత్వారింశత్ తథోచ్ఛ్రితం
 బభూవ హనుమా స్వీరః, పంచాశత్ యోజనోచ్ఛ్రితః 7
- చకార సురసా వక్త్రం, షష్ఠియోజన మాయతం
 తథైవ హనుమా స్వీరః, సప్తతీ యోజనోచ్ఛ్రితః 8
- చకార సురసా వక్త్రం, అశీతీ యోజనోచ్ఛ్రితం
 హనుమా నచల ప్రభ్యో, నవతీ యోజనోచ్ఛ్రితః. 9
- చకార సురసా వక్త్రం, శతయోజన మాయతం
 తత్ దృష్ట్వా వ్యాదితం త్యాన్యం, వాయుపుత్రః సుబుద్ధిమాన్) 10
- దీర్ఘజిహ్వం సురసయా, సుఘోరం నరకోపమం
 సుసంక్షి ప్యాత్మనః కాయం, బభూ వాంగుష్ఠమాత్రకః. 158
- సోఽ భిపత్యాశు తద్యక్త్రం, నిప్పత్య చ మహాబలః
 అంతరిక్షే స్థితశ్రీమాన్, ఇదం వచనమబ్రవీత్. 159
- ప్రవిష్టోఽస్మి హి తే వక్త్రం, దాక్షాయణి నమోఽస్తుతే
 గమిష్యే యత్ర వైదేహీ, సత్యం చాసీ ద్వరస్తవ. 160
- తం దృష్ట్వా వదనాత్ ముక్తం, చంద్రం రాహుముఖాదివ
 అబ్రవీత్ సురసా దేవీ, స్యేనరూపేణ వానరమ్. 161

- అర్థ సిద్ధ్యై హరిశ్రేష్ఠ, గచ్ఛ సౌమ్య యథాసుఖం
సమానయస్య వైదేహీం, రాఘవేణ మహాత్మనా. 162
- తత్ తృతీయం హనుమతో, దృష్ట్వా కర్మ సుదుష్కరం
సాధుసాధ్యితి భూతాని, ప్రశశంసు స్తదా హరిమ్. 163
- స సాగర మనాధృవ్యం, అభ్యేత్య వరుణాలయం
జగా మాకాశ మావిశ్య, వేగేన గరుడోపమః. 164
- సేవితే వారిధారాభిః, పతగైశ్చ నిషేవితే
చరితే కైశికాచార్యైః, ఐరావతనిషేవితే. 165
- సింహకుంజర శార్దూల, పతగోరగవాహనైః
విమానై స్సంపతద్భిశ్చ, విమలైః సమలంకృతే. 166
- వజ్రాశనిసమాఘాతైః, పావకై రుపశోభితే
కృత పుణ్డ్రై ర్మహాభాగైః, స్వర్ణజిద్భి రలంకృతే. 167
- వహతా హవ్య మత్యర్థం, సేవితే చిత్రభానునా
గ్రహనక్షత్రచంద్రార్క, తారాగణవిభూషితే. 168
- మహర్షి గణ గంధర్వ, నాగయక్ష సమాకులే
వివిక్తే విమలే విశ్వే, విశ్వావసు నిషేవితే. 169
- దేవరాజగజాక్రాంతే, చంద్రసూర్యపథే శివే
వితానే జీవలోకస్య, వితతే బ్రహ్మనిర్మితే. 170
- బహుశస్సేవితే వీరైః, విద్యాధరగణై ర్యరైః
జగామ వాయుమార్గే తు, గరుత్మానివ మారుతిః. 171

- వ్యవర్థత మహాకాయః, ప్రావృషీవ వలాహకః
తస్య సా కాయ ముద్గీక్ష్వ, వర్థమానం మహాకపిః. 180
- వక్త్రం ప్రసారయామాస, పాతాళాంతరసన్నిభం
ఘనరాజీవ గర్జంతీ, వానరం సమభిద్రవత్. 181
- స దదర్శ తత స్తస్యాః, వివృతం సుమహా న్యుఖం
కాయమాత్రం చ మేధావీ, మర్మాణి చ మహాకపిః. 182
- స తస్యా వివృతే వక్త్రే, వజ్రసంహననః కపిః
సంక్షిప్య ముహు రాత్మానం, నిపపాత మహాబలః. 183
- అస్యే తస్యా నిమజ్జంతం, దదృశు స్సిద్ధచారణాః
గ్రస్యమానం యథా చంద్రం, పూర్ణేం పర్వణి రాహుణా. 184
- తత స్తస్యా నఖైః తీక్ణైః, మర్మాణ్యుత్పృత్య వానరః
ఉత్పాపా తాథ వేగేన, మనస్సంపాత విక్రమః 185
- తాం తు దృష్ట్వా చ ధృత్యాచ, దాక్షిణ్యేన నిపాత్య చ
స కపిప్రవరో వేగాత్, వవృథే పునరాత్మావాన్. 186
- హృతహృత్నా హనుమతా, పపాత విధురాఽంభసి
(స్వయంభువేన హనుమాన్, సృష్ట స్తస్యా నిపాతనే)
తాం హతాం వానరేణాశు, పతితాం వీక్ష్య సింహికామ్. 187
- భూతా న్యాకాశచారీణి, తమూచుః ప్లవగోత్రమమ్
భీమ మద్య కృతం కర్మ, మహత్పత్త్యమ్ త్వయా హతమ్. 188
- సాధయార్థ మభిప్రేతం, అరిష్టం ప్లవతాం వర
యన్యత్యేతాని చత్యారి, వానరేంద్ర యథా తవ. 189

- ధృతి ర్ద్వష్టిః మతి ర్దాక్ష్యం, స్వకర్మసు న సీదతి
సతై స్సంభావితః పూజ్యః, ప్రతిపన్న ప్రయోజనః. 190
- జగా మాకాశ మావిశ్య, పన్న గాశనవత్ కపిః
ప్రాప్త భూయిష్ఠ పారస్తు, సర్వతః ప్రతిలోకయన్. 191
- యోజనానాం శతస్యాంతే, వనరాజిం దదర్శ సః
దదర్శ చ పతన్నేవ, వివిధద్రుమభూషితమ్. 192
- ద్యీపం శాఖామృగశ్రేష్ఠో, మలయోపవనాని చ
సాగరం సాగరానూపం, సాగరానూపజాన్ ద్రుమాన్. 193
- సాగరస్య చ పత్నీనాం, ముఖాన్యపి విలోకయన్
స మహామేఘసంకాశం, సమీక్యాత్మాన మాత్మవాన్. 194
- నిరుంధంత మివాకాశం, చకార మతిమాన్మతిమ్
కాయవృద్ధిం ప్రవేగం చ, మమ దృష్టైవ రాక్షసాః. 195
- మయి కౌతూహలం కుర్యుః, ఇతి మేనే మహాకపిః
తత శృరీరం సంక్షిప్య, తన్మహీధర సన్నిభమ్. 196
- పునః ప్రకృతి మాపేదే, వీతమోహ ఇవాత్మవాన్
తద్రూప మతినంక్షిప్య, హనుమాన్ ప్రకృతో స్థితః. 197
- శ్రీన్క్రమానివ విక్రమ్య, బలివీర్యహరో హరిః
స చారునానావిధ రూపధారీ
పరం సమాసాద్య సముద్రతీరం
పరైరశక్యః ప్రతిపన్న రూపః
సమీక్షితాత్మా సమవేక్షితార్థః. 198

తతస్సు లంబస్య గిరే సుమ్మధే
 విచిత్రకూటే నిపపాతకూటే
 సకేతకోద్ధాలక నారికేళే
 మహాద్రికూటప్రతిమో మహాత్మా.

199

తతస్తు సంప్రాప్య సముద్రతీరం
 సమీక్ష్య లంకాం గిరివర్య మూర్ధ్ని
 కపిస్తు తస్మిన్ నిపపాత పర్యతే
 విధూయ రూపం వ్యధయన్ మృగద్విజాన్.

200

స సాగరం దానవ పన్నగాయుతం
 బలేన విక్రమ్య మహోర్మిమాలినం
 నిపత్య తీరే చ మహోదధే స్తదా
 దదర్శ లంకాం అమరావతీ మివ.

201

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే, ఆదికావ్యే, వాల్మీకీయే,
 చతుర్వింశత్ సహస్రికాయాం, సంహితాయాం,
 శ్రీమత్సుందరకాండే ప్రథమ స్కంధః.

ద్వితీయ స్కంధః (2)

స సాగర మనాధ్యప్యం, అతిక్రమ్య మహాబలః
 త్రికూటశిఖరే లంకాం, స్థితాం స్వస్థో దదర్శ హ.

1

ప్రతిరోజు రామాయణ పారాయణ పూర్తి అయిన

తరువాత చదువవలసిన శ్లోకములు

- ఏవ మేతత్ పురావృత్తమ్, అఖ్యానం భద్రమస్తు వః,
ప్రవ్యాహరత విస్రబ్ధం, బలం విష్ణోః ప్రవర్ణతామ్. 1
- లాభస్తేషాం జయస్తేషాం, కుతస్తేషాం పరాభవః,
యేషా మిందీవరశ్యామో, హృదయే సుప్రతిస్థితః. 2
- కాలే వర్షతు వర్షన్యః, పృథివీ సన్యశాలినీ,
దేశోఽయం క్షోభరహితో, బ్రాహ్మణా స్సంతు నిర్భయా. 3
- కావేరీ వర్ణతాం కాలే, కాలే వర్షతు వాసవః,
శ్రీరంగనాథో జయతు, శ్రీరంగశ్రీశ్చ వర్ణతామ్. 4
- స్వస్తి ప్రజాభ్యః పరిపాలయంతాం, న్యాయ్యేన మార్గేణ మహీం మహీశాః,
గోబ్రాహ్మణేభ్యః శుభమస్తు నిత్యం, లోకా స్సమస్తాస్సుఖినో భవంతు. 5
- మంగళం కోసలేంద్రోయ, మహనీయ గుణాబ్జయే,
చక్రవర్తి తనూజాయ, సార్యభౌమాయ మంగళమ్. 6
- వేద వేదాంతవేద్యాయ, మేఘశ్యామల మూర్తయే,
పుంసాం మోహనరూపాయ, పుణ్య శ్లోకాయ మంగళమ్. 7
- విశ్వామిత్రాంతరంగాయ, మిథిలానగరీపతేః,
భాగ్యానాం పరిపాకాయ, భవ్యరూపాయ మంగళమ్. 8
- పితృభక్తాయ సతతం, భ్రాతృభిః సహసీతయా,
నందితాఖిల లోకాయ, రామభద్రాయ మంగళమ్. 9

త్యక్త సాకేతవాసాయ, చిత్రకూటవిహారిణే,
సేవ్యాయ సర్వయమినాం, ధీరోదాత్తాయ మంగళమ్. 10

సౌమిత్రిణా చ జానక్యా, చాపబాణాసిధారిణే,
సంసేవ్యాయ సదా భక్త్యా, స్వామినే మమ మంగళమ్. 11

దండకారణ్య వాసాయ, ఖండితామరశత్రవే,
గృధ్రరాజాయ భక్తాయ, ముక్తిదాయాఽస్తు మంగళమ్. 12

సాదరం శబరీదత్త, ఫలమూలాభిలాషిణే,
సౌలభ్య పరిపూర్ణాయ, సత్వోద్రిక్తాయ మంగళమ్. 13

హనుమత్ప్రమవేతాయ, హరీశాభీష్టదాయినే,
వాలి ప్రమథనాయాస్తు, మహాధీరాయ మంగళమ్. 14

శ్రీమతే రఘువీరాయ, సేతుల్లంఘిత సింధవే,
జిత రాక్షసరాజాయ, రణధీరాయ మంగళమ్. 15

ఆసాద్య నగరీం దివ్యామ్, అభిషిక్తాయ సీతయా,
రాజాధిరాజరాజాయ, రామభద్రాయ మంగళమ్. 16

మంగళా శాసనపరైః, మదాచార్య పురోగమైః,
సర్వైశ్చ పూర్వైరాచార్యైః, సత్కృతాయాస్తు మంగళమ్. 17

యదక్షర పదభ్రష్టం, మాత్రా హీనంతు యద్భవేత్,
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ, నారాయణ నమోస్తుతే. 18

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్యా, బుధ్యాఽఽత్మనా వా ప్రకృతేః స్వభావాత్,
కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై, నారాయణాయేతి సమర్పయామి. 19

శ్రీమన్నారాయణాయేతి సమర్పయామి.